

Nærings-og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep.
0030 Oslo

Høring - grunnlagsdokument for nasjonal strategi for informasjonssikkerhet

Vi viser til brev fra Nærings-og handelsdepartementet 21.10.02 om høringsuttalelse til grunnlagsdokument for utarbeidelse av nasjonal strategi for informasjonssikkerhet. Lånkassen gir med dette sin uttalelse til strategien.

Generelt gir dokumentet en grundig gjennomgang av aktuelle problemstillinger, og fremmer forslag som vil kunne få positiv innvirkning for den enkelte virksomhets sikkerhetsarbeid. I så henseende gir Lånkassen sin støtte til de foreslåtte strategier og enkelttiltak. Det må understrekes som viktig å tilrettelegge for en kortest mulig vei mellom strategiene og praktisk handlingsoppfølging.

Innledningsvis vil Lånkassen påpeke at denne høringen faller inn i en rekke av nylige høringer. Felles for disse er at de dekker opp IT- sikkerhet som forutsetninger til å kunne ta i bruk nye effektive arbeidsløsninger for offentlig forvaltning, herunder i samspill med personlige aktører og andre virksomheter. På dette området har Lånkassen tidligere avgitt uttalelser om bl.a:

- NOU: 2001:10 Bruk av digitale signaturer i elektronisk samhandling med og i forvaltningen.
- Høringsuttalelse 2001 til forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen.
- Høringsuttalelse 2002 til PKI- Forums strategirapport for en samfunnsstruktur for elektronisk signatur og ID i Norge.

Når Lånkassen har sett vesentlige interesser i denne sammenhengen, er det spesielt ut fra bakgrunnen som et masseforvaltningsorgan. Lånkassen har over 700 000 aktive kunder, og i løpet av ett år mottas over 1,5 millioner henvendelser, hvorav et betydelig antall er søknader, brev og lignende. Antall ansatte er totalt 370. Så langt det er mulig innenfor egne økonomiske rammer, med nåværende teknologi og sikkerhetsløsninger, utvikler Lånkassen elektroniske løsninger i sin kundebehandling og kommunikasjon. Det er bl.a. innført tjenester som nettsøknad og nettsvar.

Mye av Lånkassens virksomhet er av en slik karakter at vi ikke kan kommunisere elektronisk direkte med den enkelte kunde før det foreligger tilfredsstillende sikkerhetsløsninger. Et første nærliggende utviklingsområde som er omfattet av stor interesse, er å gi kundene muligheter for å bruke elektroniske signaturer ved mottak av utbetalinger. Videre utvikling av tilbud knyttet til Lånkassens øvrige tjenestespekter, forutsetter at sikkerhetsløsninger kommer på plass.

Tempoet i Lånkassens videre modernisering innenfor nettbaserte tjenester vil derfor bl.a. avhenge at det etableres en overordnet infrastruktur for samfunnet. På dette området vil Lånkassen bl.a.

uttrykke sin utålmodighet over fremdriften hittil med å få etablert praktiske samfunnsløsninger overfor store brukergrupper gjennom bl.a:

- Etablere sikkerhetsløsninger som skaper tillit i brukermiljøene.
- Etablere ordninger som fremstår som brukervennlige, ved at de er samordnet mellom ulike aktører, slik at digitale sertifikater/løsninger kan brukes om hverandre.
- Legge til rette for at foreslåtte løsninger også skal kunne benyttes av etater som driver med masseforvaltning. Det kan være betydelig forskjell mellom behov som er knyttet til behandling av enkelthenvendelser, sammenlignet med behov som oppstår når en skal behandle mer enn 10 000 saker pr.dag.
- Etablere opplegg for en bindende tilslutning om at teknologiske standardløsninger skal ligge til grunn for både offentlig og private aktører i infrastrukturen.
- Sette inn offentlige økonomiske og reguleringsmessige insentiver for å stimulere til løsninger som mange aktører kan brukes.

I avsnitt 8 på side 65 er det nevnt en rekke eksempler på virksomheter som har fått erfaring med å bruke PKI. Det synes imidlertid å være få eksempler på samarbeid slik at flere får ta del i løsninger som andre virksomheter har utviklet. Etter Lånekassens mening bør det derfor vurderes om regjeringen bør stille sterkere krav til samordning av sikkerhetstenkning og tiltak. Slike krav kan eksempelvis stilles i forbindelse med utløsning av budsjettmidler til IT- prosjekter hvor sikkerhetsaspektet står sentralt. På denne måten kan en unngå at det offentlige bidrar til utvikling av inkompatible løsninger. En slik samordning vil dessuten være en mer effektiv utnyttelse av offentlige midler.

Ut fra ovennevnte behov, vil Lånekassen uttrykke håp om at håndteringen av et notat om nasjonal strategi for informasjonssikkerhet ikke vil skape forsinkelse i fremdriften av praktiske løsninger. Allerede ligger det løsninger i markedet som vil bidra til effektivisering, og som ivaretar anerkjente sikkerhetskrav på høyeste nivå. Samlet synes nå størst behov for å få en overordnet konklusjon om hvordan en hurtigst mulig skal kunne realisere praktiske tiltak som har vært tatt opp som et fellesanliggende i en rekke offentlige høringsdokumenter de siste par år. Nye sikkerhetsutredninger har i seg selv begrenset nytte dersom de ikke samtidig klarer å bygge bro over til praktiske løsninger som ligger og venter. I dag foreligger et åpenbart potensiale gjennom elektronisk ID og signaturer.

Til ulike konkrete enkeltområder i høringsdokumentet, vil Lånekassen gi følgende kommentarer:

- Det bør vurderes å etablere et permanent koordineringsråd for IT-sikkerhet.
- Målene og innretningen av strategisatsningen, er bra fundert. Det er av stor betydning å få innført en sikkerhetskultur ved bruk av IT, og rundt utvikling av informasjonssystemer. Økt bevissthet og kompetanse om IT-sikkerhet i alle lag i samfunnet er viktig, slik at sentrale samfunnsverdier, som for eksempel personvern, kan ivaretas på en forsvarlig måte.
- Evaluerings- og sertifiseringsordninger bør tas i bruk.
- Det er viktig at virksomhetene foretar jevnlig risikovurderinger, at det etableres tilfredsstillende kontroll- og sikkerhetssystemer, samt at IT-sikkerhetsarbeidet jevnlig revideres.

- Virksomhetene bør sikre den nødvendige fysiske og driftstekniske sikkerhet, og etablere gode rutiner/prosedyrer for styring og kontroll av kritiske systemer og infrastrukturer.
- OECDs retningslinjer kan legges til grunn for å nå målet om etablering av en sikkerhetkultur ved bruk av IT.

Med hilsen

Turid Hundstad
direktør

Viktor Valnes
underdirektør

Kopi: Utdannings- og forskningsdepartementet